

Голові разової спеціалізованої вченої ради (ID 13236)
Державного університету «Житомирська політехніка»
д.е.н., проф. ДИКОМУ Анатолію

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертацію
Ольховського Олександра Анатолійовича на тему: «Євроінтеграційні
імперативи державної політики реформування правоохоронної
системи», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування
(галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»)**

Ступінь актуальності обраної теми

Реформування правоохоронної системи є однією з ключових умов подальшого просування України на шляху до членства в ЄС, оскільки ефективність функціонування органів правопорядку безпосередньо впливає на реалізацію антикорупційної політики, судової реформи та забезпечення прав і свобод людини. У цьому контексті державна політика реформування правоохоронної системи має орієнтуватися не лише на інституційні зміни, а й на формування нової моделі правоохоронної діяльності, заснованої на принципах сервісності, законності та партнерства з суспільством. Дослідження євроінтеграційних імперативів державної політики реформування правоохоронної системи є важливим як з теоретичного, так і з практичного погляду, оскільки сприяє визначенню ефективних напрямів модернізації правоохоронних органів відповідно до європейських стандартів та національних потреб державотворення. Саме тому, зважаючи на важливість вирішення цих питань, тема дисертації Олександра Анатолійовича Ольховського є актуальною, а виконане дослідження є важливим кроком у розробленні практичних рекомендацій щодо формування політики реформування правоохоронної системи.

Проведене дослідження виконано відповідно до планів науково-

дослідних робіт Державного університету «Житомирська політехніка» «Інноваційні механізми публічного управління та адміністрування» (державна реєстрація №0121U111051).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

За результатами вивчення матеріалів дисертації, ознайомлення з публікаціями дисертанта можна зробити такі висновки.

Наукові положення висвітлені в роботі є достатньо обґрунтованими та достовірними, змістовними і несуперечливими. Логіка дослідження є цілком зрозумілою та легко може бути простежена – від ідентифікації передумов реформування правоохоронної системи та характеристики загальним вимогам європейського Союзу до удосконалення організаційно-методологічних положень формування та реалізації стратегії державної політики реформування правоохоронної системи в умовах євроінтеграції. Висновки дисертації є обґрунтованими, вони пройшли належну апробацію.

Теоретичною основою дослідження послуговували фундаментальні положення та наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених у сфері правоохоронної діяльності та публічного управління.

Наукові положення дисертації викладено в логічній послідовності та всебічно обґрунтовані. Висновки є логічним завершенням і загальним підсумком здійснених автором досліджень. Зміст дисертації О.А. Ольховського свідчить про достатнє володіння автором загальнонауковими та спеціальними методами аналізу суспільних явищ і процесів, що дозволило провести глибокий аналіз особливостей реалізації державної політики реформування правоохоронної системи в умовах євроінтеграції, зробити відповідні висновки та довести їх обґрунтованість.

У вирішенні поставлених у дисертації завдань автором використано широке коло сучасних методів дослідження: аналіз та синтез; системний підхід; систематизація; порівняння; статистичні методи; графічний метод;

абстрактно-логічний метод тощо.

Достовірність отриманих результатів, висновків та рекомендацій підтверджується використанням в дослідженні офіційних статистичних даних, застосуванням методів діагностики, апробацією результатів дослідження на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях, впровадженням результатів дослідження в діяльності органів регіональної влади.

Зазначене дозволяє зробити висновок про обґрунтованість і достовірність, представлених у роботі наукових положень висновків і рекомендацій, про високий науковий рівень та наукову підготовленість здобувача.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Теоретичні положення, які викладено в дисертації, дозволили сформулювати сукупність результатів, які можна вважати науковою новизною поданого дослідження, а саме:

- розроблено організаційно-методологічні положення євроінтеграційної стратегії державної політики реформування правоохоронної системи, що полягає в формування комплексного багатопроцесного та багаторівневого підходу;

- удосконалено теоретичні положення державної політики реформування правоохоронної системи в умовах євроінтеграції через визначення її місце в механізмі реалізації функцій держави, що ґрунтується на теоретичних підходах до їх розуміння та сучасних класифікаціях;

- удосконалено процес реалізації стратегії державної політики реформування правоохоронної системи в умовах євроінтеграції шляхом визначення завдань за ключовими стратегічним цілями, інструменти переваги та ризики їх реалізації, а також обґрунтовано загальні вимоги до реалізації стратегії, що передбачають правові, організаційні та інформаційні заходи;

- доведено, що реформування правоохоронної системи України в

умовах євроінтеграції має ґрунтуватися на імплементації наднаціональних стандартів верховенства права, політичної нейтральності та цифрової сумісності, що дозволяє вибудувати автентичну, інституційно стійку модель, яка через механізми демократичного контролю та пріоритет основних прав забезпечує повну інтеграцію національного безпекового сегмента у спільний правовий простір Європейського Союзу;

– обґрунтовано, що вторинне право Європейського Союзу формує систему спеціальних вимог до правоохоронних систем держав-членів через регламенти та директиви, спрямовані на уніфікацію безпекових, інформаційних і процесуальних стандартів, що засвідчує трансформацію національних правоохоронних систем держав-членів у єдиний безпековий простір, що базується на цифровізації, оперативному обміні даними та високих стандартах захисту прав людини;

– ідентифіковано напрями реформування правоохоронної системи України, яка базується на вибіркового застосуванні інструментарію європейських моделей (сервісної - Нідерландів, довірчої - Фінляндії та силової - Франції) через синтез національної специфіки з універсальними принципами демократичної підзвітності, цифрової сумісності з безпековим простором ЄС та перетворенням правопорядку на високотехнологічну інвестицію в економіку й захист прав людини.

Проведений аналіз положень наукової новизни, розробок, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи дозволяє встановити, що такі положення відповідають вимогам щодо обґрунтованості, наукової новизни, вірогідності, представляють собою самостійні розробки автора, мають наукову цінність та практичну значущість і відповідають вимогам, які пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Практичне значення роботи, використання результатів дослідження

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в

оцінці євроінтеграційних імперативів та розробці стратегії реформування правоохоронної системи використані в практичній діяльності правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування в межах їхніх повноважень, визначених законодавством. Окремі положення дисертації використовуються у практиці Департаменту внутрішньої безпеки Чернівецького управління Національної поліції України (довідка б/н). Практична значущість отриманих результатів підтверджена їх використанням при виконанні науково-дослідних робіт кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування, а також у навчальному процесі Державного університету «Житомирська політехніка» під час викладання низки дисциплін (довідка № 44-13.00/496 від 10.04.2026 р.).

Оцінка змісту та завершеності дисертації

Аналіз змісту дисертації, опублікованих праць підтверджує достатній ступінь завершеності наукових розробок, обґрунтованим змістом висновків і рекомендацій, що містяться у дисертації і виносяться на захист.

Робота характеризується науковим стилем викладення. Розділи та підрозділи дисертації представлено у логічному зв'язку та послідовності. Викладені результати достатньо повно обґрунтовано та аргументовано. Зміст дисертації відповідає спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування. Мета дослідження відповідає темі дисертації.

Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст викладено на 179 сторінках. Список використаних джерел містить 154 найменування.

Всі розділи та підрозділи дисертаційної роботи містять результати, які становлять суттєвий науковий інтерес, є обґрунтованими та достовірними.

У першому розділі «Теоретичні положення державного управління правоохоронною системою» досліджено розвиток наукового знання про правоохоронну систему як об'єкт державного управління (с. 23-37), обґрунтовано місце та властивості правоохоронної системи в реалізації

функцій держави (с. 38-50), визначено передумови реформування правоохоронної системи в умовах євроінтеграції (с. 51-67).

У другому розділі «Євроінтеграційні імперативи державної політики реформування правоохоронної системи» визначено вимоги Європейського Союзу до правоохоронних систем країн-членів (с. 70-87), ідентифіковано спеціальні вимоги Європейського Союзу до правоохоронних систем країн-членів (с. 87-99), проаналізовано сучасний стан правоохоронних систем країн-членів Європейського Союзу (с. 100-134).

У третьому розділі «Стратегічні положення державної політики реформування правоохоронної системи України в умовах євроінтеграції» удосконалено методологію формування стратегії державної політики реформування правоохоронної системи України (с. 137-161), сформовано напрями реалізації стратегії державної політики реформування правоохоронної системи України (с. 162-186).

Сукупність розглянутих обставин, проведений аналіз положень, висновків і рекомендацій дисертації дозволяє стверджувати, що вони є достовірними та обґрунтованими, а дисертація – завершеною.

Повнота викладення основних положень, висновків і рекомендацій дисертації в наукових працях зарахованих за темою дисертації

Основні наукові положення дисертації, результати досліджень, практичні рекомендації знайшли повне відображення у 9 наукових працях, серед яких: 3 статей у наукових фахових виданнях України, 2 статті у зарубіжних виданнях (з них 1 – у виданні, що включено до міжнародної наукометричної бази даних Scopus), 3 тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях.

Опубліковані праці відображають зміст дисертації. У роботах, опублікованих у співавторстві зазначено особистий внесок здобувача. Результати досліджень пройшли достатню апробацію на науково-практичних конференціях різного рівня.

Аналіз публікацій дисертантки свідчить про їхню відповідність п. 8 Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дискусійні положення щодо змісту дисертації

Загалом є всі підстави результати дисертації оцінити позитивно. Утім, попри загальну позитивну оцінку, вважаю за доцільне зупинитися на таких дискусійних положеннях.

1. Наукова новизна «вперше» сформульована надмірно описово та має ознаки деталізованого переліку етапів управлінського процесу, а не власне нового наукового результату. Необхідно чіткіше визначити, у чому саме полягає наукова унікальність запропонованих організаційно-методологічних положень порівняно з існуючими підходами.

2. Окремі положення щодо реалізації стратегії державної політики реформування правоохоронної системи мають переважно концептуальний характер, що дещо ускладнює оцінку практичної ефективності запропонованих механізмів. Зокрема, потребують конкретизації індикатори досягнення стратегічних цілей та практичні аспекти міжвідомчої взаємодії у процесі реалізації визначених заходів.

3. Автор стверджує, що реформування правоохоронної системи має ґрунтуватися саме на імплементації наднаціональних стандартів, однак недостатньо обґрунтовує співвідношення таких стандартів із національними правовими традиціями та особливостями функціонування українських інституцій.

4. У роботі недостатньо обґрунтовано, чому саме сервісна модель Нідерландів, довірча модель Фінляндії та силова модель Франції визначені як базові для синтезу. Відсутні критерії відбору відповідних елементів та пояснення їх сумісності між собою і з українською правовою системою.

5. Автор не визначає, які саме цифрові стандарти, інформаційні системи чи нормативні інструменти Європейського Союзу є орієнтиром сумісності з правоохоронною системою України. Доцільно також більш детально розкрити правові та організаційні передумови такої сумісності.

Зазначені зауваження не зменшують загальну високу оцінку дисертації.

Загальна оцінка дисертаційної роботи та її відповідність чинним вимогам

Дисертація Ольховського Олександра Анатолійовича є завершеним логічно побудованим науковим дослідженням, результатом якого є обґрунтування теоретичних та розробки організаційно-методичних положень формування та реалізації стратегічних положень державної політики реформування правоохоронної системи під впливом євроінтеграційних імперативів. Поставлена мета дисертації є досягнутою, а сформульовані завдання – виконаними. Результатам, висновкам та рекомендаціям дослідження властиві наукова новизна та практична значущість. Робота виконана на високому теоретичному рівні з використанням сучасних теоретичних положень і сукупності методів наукового дослідження. Дисертацію написано науковим стилем, державною мовою.

Наукові результати, що містяться у дисертації, відповідають спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», за якою робота подана до захисту.

За результатами аналізу змісту поданої на відгук дисертації на тему: «Євроінтеграційні імперативи державної політики реформування правоохоронної системи» можна дійти висновку, що за своїм змістом і фаховим спрямуванням вона відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від

12 січня 2017 р. № 40, та Постанові Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор – Ольховський Олександр Анатолійович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»).

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри

кримінального права та процесу

Хмельницького університету управління

та права імені Леоніда Юзькова

Олег КРАВЧУК

